Κανονισμός Πρακτικής Άσκησης
Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του
Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Εισαγωγή

Το μάθημα Πρακτική Άσκηση στη Διδακτική της Αγγλικής είναι μάθημα επιλογής του 8ου εξαμήνου και μάθημα υποχρεωτικής επιλογής για την απόκτηση του Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας. Το Πρόγραμμα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας (ΠΠΔΕ), το οποίο εντάσσεται στο Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών (ΠΠΣ) του Τμήματος, προσφέρεται κατ' επιλογήν στους φοιτητές και φοιτήτριες που φοιτούν στο ΤΑΓΦ από το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 και μετά και οδηγεί στην χορήγηση «Πιστοποιητικού Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας».

Η Πρακτική Άσκηση είναι μάθημα 7,5 ECTS.

Στόχοι και φύση του μαθήματος της διδακτικής πρακτικής

Το μάθημα αυτό συνεπάγεται την Πρακτική Άσκηση των εκπαιδευομένων σε σχολεία της Α/θμιας και Β/θμιας (δημόσιας και ιδιωτικής) εκπαίδευσης και σε επιλεγμένα Κέντρα Γλωσσών. Μετά από τη σχετική προετοιμασία στην πανεπιστημιακή τάξη, οι φοιτητές/τριες που επιλέγουν το μάθημα αυτό, αποκτούν την εμπειρία της εκπαιδευτικής πράξης σε ένα από τα σχολεία που μετέχουν στο πρόγραμμα. Εποπτευόμενοι/ες από έναν/μια καθηγητή/τρια αγγλικής που αναλαμβάνει το ρόλο εκπαιδευτικού συμβούλου (μέντορα), εξοικειώνονται με τη σχολική τάξη και τη διδακτική διαδικασία, αφού σταδιακά μετέχουν σε αυτήν.

Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα αυτό στοχεύει στην:

- Εξοικείωση των εκπαιδευομένων με την πραγματικότητα της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης στην Ελλάδα και ειδικότερα με τις πρακτικές διδασκαλίας σε δημόσια και ιδιωτικά σχολεία της Α/θμιας και της Β/θμιας εκπαίδευσης, καθώς επίσης σε κέντρα ξένων γλωσσών για παιδιά ή για ενήλικες και σε εργασιακούς χώρους.
- Ουσιαστική αφομοίωση της επιστημονικής γνώσης για τη διδασκαλία και μάθηση της ξένης γλώσσας.
- Ανάδειξη των δεξιοτήτων των εκπαιδευόμενων και ανάπτυξη επαγγελματικής Συνείδησης.
- Ομαλή μετάβαση των εκπαιδευόμενων από το χώρο της προετοιμασίας στο χώρο της εργασίας.
- Εξοικείωση με το εργασιακό περιβάλλον και τις απαιτήσεις του επαγγελματικού χώρου.
- Διδακτική άσκηση των εκπαιδευομένων με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού της τάξης στον σχεδιασμό ασκήσεων, στη χρήση τεχνικών διδασκαλίας και στον σχεδιασμό μαθήματος.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων εκπόνησης και προσαρμογής διδακτικού υλικού και σχεδιασμού μαθημάτων με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων.

- Ανάπτυξη της ικανότητας κριτικού αναστοχασμού των προσωπικών θεωριών και πρακτικών που αναπτύσσουν οι εκπαιδευόμενοι, κατανόησης, ερμηνείας και κριτικής ανάλυσης της αποτελεσματικότητας και καταλληλότητας μεθόδων, διδακτικών αρχών και πρακτικών για συγκεκριμένα μαθησιακά περιβάλλοντα και τα χαρακτηριστικά των μαθητών.
- Καλλιέργεια της ικανότητας των ασκούμενων εκπαιδευτικών να θέτουν ερωτήματα, να δομούν επιχειρήματα και να αναστοχάζονται κριτικά τις κρατούσες πρακτικές διδασκαλίας.
- Εξοικείωση των εκπαιδευομένων με δραστηριότητες που συνδέονται με το διδακτικό έργο.

Παρακολουθώντας το μάθημα της Πρακτικής Άσκησης οι φοιτητές μπορούν να

- Σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν προγράμματα γλωσσικής εκπαίδευσης και να διδάξουν μαθητές διαφορετικού επιπέδου και ηλικίας, οι οποίοι μαθαίνουν την Αγγλική για διαφορετικούς σκοπούς, υπό διαφορετικές συνθήκες, εντός και εκτός του συστήματος της επίσημης εκπαίδευσης.
- Να εφαρμόσουν τεχνικές διδασκαλίας που αφορούν τη χρήση μέσων τεχνολογίας (Computer Assisted Language Learning, Use of Internet, CD-Roms and Videos in the language classroom) για την εκμάθηση της αγγλικής ως ξένης γλώσσας.
- Να προετοιμάσουν μαθητές διαφορετικού επιπέδου και ηλικίας, για ιδιωτικά και κρατικά συστήματα πιστοποίησης γλωσσομάθειας.
- Να συμβάλλουν στο σχεδιασμό, ανάπτυξη και αξιολόγηση εκπαιδευτικού, ενημερωτικού, επιμορφωτικού υλικού που σχετίζεται με τη διδασκαλία και την εκμάθηση της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας.

Οι στόχοι και τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος της Πρακτικής Άσκησης είναι ευθυγραμμισμένοι με τους μαθησιακούς στόχους (περιγραφητές) που προδιαγράφονται στον «Ευρωπαϊκό Φάκελο Εκπαιδευόμενων Καθηγητών Γλωσσών» ΕΦΕΚΑΓ [European Portfolio for Student Teachers of Language[1]], το οποίο αποτελεί ένα εργαλείο αναστοχασμού και αξιολόγησης για την εκπαίδευση των καθηγητών ξένων γλωσσών στην Ευρώπη.

Προαπαιτούμενα

Προκειμένου οι φοιτητές να μπορούν να επιλέξουν το μάθημα της Πρακτικής Άσκησης στη Διδακτική της Αγγλικής, θα πρέπει να έχουν περάσει επιτυχώς τα εξής υποχρεωτικά μαθήματα: Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία στη Διδακτική της Αγγλικής του 5ου εξ. και Μέθοδοι και Πρακτικές στη Διδακτική της Αγγλικής του 6ου εξ.

[1] Το *European Portfolio for Student Teachers of Language*, που συνέγραψαν οι David Newby, Rebecca Allan, Anne-Brit Fenner, Barry Jones, Hanna Komorowska and Kristine Soghikyan, εκδόθηκε από το "European Centre for Modern Languages" του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Δομή του μαθήματος της Πρακτικής Άσκησης

Η Πρακτική Άσκηση δημιουργεί προϋποθέσεις να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες εκπαιδευτική εμπειρία σε πραγματικές συνθήκες διδασκαλίας της αγγλικής σε ένα συνεργαζόμενο δημόσιο ή ιδιωτικό σχολείο από τις αρχές Μαρτίου έως τα μέσα Μαΐου κάθε έτους (9 εβδομάδες). Κατά το διάστημα αυτό, ο/η φοιτητής/τρια βρίσκεται στο σχολείο για 6 έως 8 ώρες την εβδομάδα, κάνοντας συγκεκριμένες δραστηριότητες κάθε εβδομάδα κάτω από την καθοδήγηση ενός εκπαιδευμένου μέντορα (οι φοιτητές καλούνται να βρίσκονται στα σχολεία για 50 ώρες κατ' ελάχιστο στο διάστημα των 9 εβδομάδων). Συγκεκριμένα, τις πρώτες 3 εβδομάδες οι φοιτητές έχουν τον ρόλο του παρατηρητή και παρακολουθούν ξενόγλωσσες τάξεις στο σχολείο συμπληρώνοντας φόρμες παρατήρησης, αξιολογούν τις υποδομές του σχολείου με βάση συγκεκριμένους περιγραφητές του ΕΦΕΚΑΓ και αναπτύσσουν ένα ημερολόγιο όπου καταγράφουν τις εντυπώσεις τους, τις απορίες του και τις εμπειρίες τους στο σχολείο. Τις επόμενες 4 εβδομάδες οι φοιτητές παίρνουν τον ρόλο του βοηθού τάξης και καλούνται να σχεδιάσουν και να διδάξουν μία δραστηριότητα την εβδομάδα σε μία τάξη σε συνεννόηση με τον εκπαιδευτικό/μέντορα. Τέλος, τις δύο τελευταίες εβδομάδες της ΠΑ καλούνται να σχεδιάσουν 2 μαθήματα και να τα διδάξουν αυτόνομα σε μία ή δύο τάξεις μαθητών.

Πιο συγκεκριμένα, το μάθημα ακολουθεί το εξής πρόγραμμα:

Τέλος Ιανουαρίου: Πρώτη ενημερωτική συνάντηση φοιτητών που έχουν επιλέξει το μάθημα.

Μέσα Φεβρουαρίου: Αυτό-τοποθέτηση των εκπαιδευόμενων στα σχολεία: μέσα από ειδικά σχεδιασμένη ηλεκτρονική πλατφόρμα οι φοιτητές έχουν την ευκαιρία να επιλέξουν μόνοι τους τη περιοχή και το σχολείο που επιθυμούν να κάνουν την ΠΑ.

Τέλη Φεβρουαρίου (1η εβδομάδα εαρινού εξαμήνου): Δεύτερη ενημερωτική συνάντηση φοιτητών σχετικά με τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές του μαθήματος.

Αρχές Μαρτίου: Έναρξη της ΠΑ.

Εβδομάδες 1,2,3: Ο ασκούμενος φοιτητής ως παρατηρητής.

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με το περιβάλλον του σχολείου, τους κανονισμούς λειτουργίας και τις τάξεις των μαθητών. Κατά το διάστημα αυτό, παρατηρούν τάξεις Αγγλικών στο σχολείο, συμπληρώνοντας ειδικά σχεδιασμένες φόρμες παρατήρησης, καταγράφουν τις εμπειρίες και τις εντυπώσεις τους σε ημερολόγιο (Journal) και αξιολογούν τις υποδομές του σχολείου με βάση συγκεκριμένους περιγραφητές από το ΕΦΕΚΑΓ.

Εβδομάδες 4,5,6,7: Ο ασκούμενος φοιτητής ως βοηθός τάξης.

Οι φοιτητές σταδιακά συμμετέχουν στο διδακτικό έργο εκπονώντας δραστηριότητες που τους αναθέτουν οι μέντορες (οργάνωση ομάδων για ομαδικές δραστηριότητες, επεξήγηση οδηγιών για μια άσκηση, διόρθωση γραπτών των μαθητών κλπ). Επίσης κάθε εβδομάδα θα πρέπει να σχεδιάζουν μια δραστηριότητα και να την υλοποιούν στην τάξη. Η δραστηριότητα θα πρέπει να συνάδει με το αναλυτικό πρόγραμμα του διδάσκοντα και μπορεί να εστιάζει στην ανάπτυξη δεξιοτήτων (παραγωγής και κατανόησης προφορικού

και γραπτού λόγου) ή στην εξάσκηση γραμματικών φαινομένων, λεξιλογίου ή πολιτισμικών στοιχείων. Στις δυο από τις δραστηριότητες που θα υλοποιήσουν θα πρέπει να γίνεται χρήση των ΤΠΕ.

Εβδομάδες 8 και 9: Αυτόνομη διδασκαλία.

Κατά τις δύο τελευταίες εβδομάδες στο σχολείο οι φοιτητές εξακολουθούν να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία ως βοηθοί τάξης. Επίσης, καλούνται κάτω από την καθοδήγηση του μέντορα να σχεδιάσουν δύο μαθήματα (διάρκειας 45 λεπτών το καθένα) με το μαθησιακό υλικό και τις δραστηριότητες, να αναπτύξουν ένα κείμενο που θα εξηγούν το σκεπτικό του μαθήματος και να διδάξουν τα δύο μαθήματα είτε στην ίδια τάξη είτε σε διαφορετικές τάξεις.

Εβδομάδα 10: Σεμινάριο στο Πανεπιστήμιο.

ΟΙ φοιτητές επιμορφώνονται σχετικά με τη λογική και τις προδιαγραφές του Ευρωπαϊκού Πορτφόλιο για εκπαιδευόμενους καθηγητές ξένων γλωσσών, καθώς και με τον σχεδιασμό και την ανάρτηση ηλεκτρονικών πορτφόλιο σε ειδικά σχεδιασμένη πλατφόρμα.

Εβδομάδες 11 και 12: Ανάπτυξη ηλεκτρονικού πορτφόλιο.

Εβδομάδα 13: Ανάρτηση ηλεκτρονικού πορτφόλιο.

Η αξιολόγηση του μαθήματος

Δεν υπάρχει τελική γραπτή εξέταση για το μάθημα. Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται από τους ίδιους του φοιτητές, από τους μέντορες και από τους επόπτες του μαθήματος. Οι ίδιοι οι φοιτητές αυτοαξιολογούν πτυχές της απόδοσής τους προσκομίζοντας στοιχεία που να υποστηρίζουν την αυτοαξιολόγησή τους. Η αυτοαξιολόγηση των φοιτητών περιλαμβάνεται στο ηλεκτρονικό πορτφόλιο που καλούνται να αναπτύξουν μετά το πέρας της Πρακτικής Άσκησης στα σχολεία. Ο καθηγητής-μέντορας που θα καθοδηγεί τον φοιτητή καθ' όλη τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης αξιολογεί πτυχές της διδακτικής τους απόδοσης, ενώ ο καθηγητής/επόπτης του Πανεπιστημίου αξιολογεί το ηλεκτρονικό πορτφόλιο που αναπτύσσουν και υποβάλλουν οι φοιτητές στο τέλος της Πρακτικής Άσκησης.

Πιο συγκεκριμένα:

Οι δραστηριότητες που σχεδιάζουν και υλοποιούν οι φοιτητές κατά την 4η, 5η, 6η, και 7η εβδομάδα αξιολογούνται από τον μέντορα εκπαιδευτικό και αντιστοιχούν στο 20% της τελικής βαθμολογίας.

Τα δύο μαθήματα που σχεδιάζουν και υλοποιούν οι φοιτητές κατά την 8η και 9η εβδομάδα μαθημάτων αξιολογούνται από τον μέντορα/εκπαιδευτικό και αντιστοιχούν στο 25% της τελικής βαθμολογίας.

Το ηλεκτρονικό πορτφόλιο που αναπτύσσουν οι φοιτητές στο τέλος της ΠΑ αξιολογείται από τους επόπτες του μαθήματος και αντιστοιχεί στο 55% της συνολικής βαθμολογίας.

Επιλεγμένοι περιγραφικοί δείκτες αξιολόγησης από τον ΕΦΕΚΑΓ χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των φοιτητών από τους μέντορες και για την αυτοαξιολόγηση των ιδίων. Οι περιγραφητές αυτοί παρουσιάζονται στον «Οδηγό Ασκούμενων Φοιτητών» και στον «Οδηγό για τους Μέντορες-Εκπαιδευτικούς».

Η αξιολόγηση των ηλεκτρονικών πορτφόλιο γίνεται βάση συγκεκριμένων κριτηρίων που παρουσιάζονται στους φοιτητές στο σεμινάριο επιμόρφωσης για την ανάπτυξη του πορτφόλιο και στην συνέχεια αναρτώνται στην η-τάξη του μαθήματος.